

text: LUKÁŠ PAULŮ
foto: archiv LUKÁŠE HURNÍKA

LUKÁŠ HURNÍK

Narodil se 12. 7. 1967 v Praze, vystudoval Pedagogickou fakultu UK. Po doktorandském studiu nastoupil do Českého rozhlasu, věnoval se hudební popularizaci (cyklus *Da capo*). Stál u zrodu první české digitální stanice D-Dur, je šéfredaktorem stanice Český rozhlas 3 - Vltava a poslední rok i pověřeným programovým ředitelem Českého rozhlasu. K nejvýznamnějším skladbám patří symfonie *Globus* psaná pro Pražský podzim, *Čajová kantáta* pro Pražské jaro a muzikálová opera *The Angels* pro projekt *Bouda Národního divadla*. Jeho orchestrální skladby zazněly pod taktovkou Jiřího Bělohlávka, Libora Peška, Jamese Judda, Vladimíra Válka a dalších.

// Narodil jste se do muzikantské rodiny. Dali vám, jako malému klukovi, do ruky housle nebo tahacího kačera?

LH: Housle ne! To by ještě chybělo... Ale klavír byl pro mě velmi přirozenou hračkou. Že se dá pinkat na jeho klaviaturu, to mě ani tak nezajímalo. Ale daly se do klavíru házet různé dráty, které na strunách skvěle drnčely. S papírem pod dusítky zněl Steinway jak syntezátor. A nejlepší bylo zatížit pedál stoličkou a pak po strunách pouštět autíčko na setrvačnick. Táta měl u piána úžasný lampový magnetofon Grundig. Vážil 40 kg a topil. Mikrofon jsem spouštěl do hlubin klavíru, ruchy nahrával a pak pouštěl zpomaleně. Není divu, že jsem nakonec skončil v rozhlase...

// Rock jste opustil a našel si hudbu vážnou. Omrzel vás? Proč?

LH: Na gymnáziu jsem s talentovanými bratry Kryšpíny založil skupinu Biwoy a hrál v ní na basovku. Písničky, které jsem psal, byly ale až moc intelektuální. Tehdy jsem poslouchal Zappu, Coreu a Crimsony. Nacvičování takových skladeb bylo nevděčné a publikum si nezatančilo a kluci nezasólovali... Tak jsem se pomalu učil zapisovat nápady do not a vznikla *Hot-suita* pro čtyřruční klavír, která dostala nějakou cenu v Japonsku a teď ji docela často hrají studenti ZUŠ. Je tam Reggae, Blues, Bigbeat s citací Deep Purple atd.

// Jak byste charakterizoval klasickou hudbu, co pro vás znamená?

LH: Těžko říct takto obecně, ale od všeho ostatního se liší tím, že je to abstraktní struktura, která díky důmyslnému notovému zápisu umožňuje přesnou definici každého detailu. Přitom hudba běží v čase, takže se může synchronizovat s lidskými biorytmy, zaměstnávat mozek, emoce i pudy. Takové možnosti nemá žádné jiné umění: Film, literatura, drama pracují s hotovými výjevy, malba může být sice abstraktní, ale je strnulá v čase. Hudba je ovšem kvůli tomu náročnější na vnímání a posluchač jí musí vyjít vstříc vlastní aktivitou. Proto nebude klasika nikdy masovou záležitostí.

// Jakého současného skladatele si doma pouštíte?

LH: Třeba Michaela Torka. Vyšel z minimalismu, ale v jeho hudbě se už skoro nic neopakuje. Má fantastické rytmické nápady. Pusťte si třeba jeho skladbu *Adjustable Wrench*, tedy Francouzský klíč neboli Hasák... Poslouchám i leccos z Pendereckého, úžasné jsou symfo-

nické věci Henriho Dutilleuxe. V autě ovšem sjezdím Candy Dulfer a bratry Breckery...

// Kdybyste měl živou vodu, ke komu byste šel na konzultace? Proč právě k němu a na co byste se zeptal?

LH: Tak třeba právě kompoziční technika Dutilleuxe je mi záhadou. Partitura vypadá jako produkt šilence – všechny instrumenty téměř pořád hrají, každý něco jiného, ale výsledek je přesto naprosto přehledný. Myslím, že ten trik je v harmonii – Dutilleux má své vyzkoušené harmonické struktury, které udržují zdánlivý chaos všeho ostatního v mezích logiky. Při vší složitosti a modernosti je to hudba, která neodradí ani posluchače – nováčka.

// Na konci května měla premiéru *Křížová cesta*, jak dlouho jste se komponování oratoria věnoval?

LH: Hodinové oratorium pro sbor, sólisty, dětský sbor, symfoňák, varhany a recitátory je práce na dva roky, ale já při různých dalších povinnostech našel pro komponování vždy sotva několik hodin v kuse. Zpočátku mě to děsilo, protože tak velká forma vyžaduje hlubokou koncentraci a uvažování v celcích. Pak jsem ale začal brát situaci jako danost a promítl ji do koncepce skladby.

// Dočetl jsem se, že oratorium *Křížová cesta* je meditací nad otázkou, jestli svět prožívá „krizi hodnot“, nebo jen na skutečné hodnoty „nemá čas“. Pomohlo vám oratorium najít odpověď?

LH: Spíš mi pomohlo najít způsob, jak se s tím smířit. Poznání duchovních hodnot by člověk asi neměl odkládat na dobu „až bude mít čas“. Při procházení křížovou cestou byste mohl před každým výjevem stát hodiny, ale čas vás nutí běžet od jednoho obrazu ke druhému a prožívat vše metodou filmového střihu. A o tom je to oratorium.

LUKÁŠ HURNÍK

skladatel

je zastupován od roku 1990

// Při procházení křížovou cestou byste mohl před každým výjevem stát hodiny.

// Všichni vnášejí do programu své nápady, mnohdy výborné, a šéfredaktor spolu se staničními dramaturgy musí hlídat, aby to vše dávalo dohromady logický celek.

Muzikálová opera The Angels pro projekt Bouda Národního divadla.

> // **Text je koláží citátů evangelia, pašijových her a duchovních citátů. Kdo pro vaše oratorium pracoval s textovou složkou?**

LH: První předvýběr textů udělal pan Václav Derner, ředitel hradecké filharmonie. Měl poměrně jasnou představu, jakou skladbu ode mě chce. Já pak hledal dál – hlavně v lidových textech starých pašijových her. Tam se v souvislosti s pašijovým příběhem dají najít i momenty velmi lidské, často bizarní, plné hodně drsného černého humoru. Obrovský podíl na Křížové cestě měl také pan dirigent István Denés, který se jí poslední rok velmi intenzivně zabýval. Maimlem jsem mu posílal nové kousky partitury na různá místa ve světě, kde se zrovna nalézal. Ještě, že ty počítače máme. Dokonce udělal takový grafický rozbor témat, která se skladbou prolínají, a našel tam souvislosti, o kterých jsem sám neměl tušení. Myslím ale, že tak to má být. Autor má být svým dílem překvapován.

// **Pro královéhradeckou filharmonii jste na objednávku komponoval poprvé?**

LH: Nikoli, psal jsem třeba několik orchestrálních transkripcí asijských a evropských lidových písní pro projekt paní Fen-yun Song s Filharmonii Hradec Králové. Vzešlo z toho zajímavé CD. Je tam třeba Tichá noc s jednou slo-

kou v čínštině... Filharmonie s Ondřejem Kulkalem také hrála moje Variace na Zappovo téma.

// **V jakém poměru máte zastoupeny skladby na objednávku a svou volnou tvorbu?**

LH: Většina mých skladeb vznikla – ne snad přímo na objednávku – ale jako reakce na výzvu interpreta nebo pořadatele. Potřebuji vědět, pro koho píšu a snažím se vyhovět jeho potřebám. Čím přesnější zadání, tím se mi píše lépe. Skutečné, placené objednávky jsou u nás dosti vzácné a bývají spojeny s různými marketingovými strategiemi. Běžné je to ale v cizině, hlavně v Německu. Pan Lucas David si ode mě objednal houslový koncert a první co řekl, že může nabídnout jen skromný honorář. Pak nabídl sumu, která mě – tehdy ještě mladého skladatele – ohromila. Takové zvyklosti už do Čech asi nestačí dorazit.

// **Na konci července byl šéfem Českého rozhlasu jmenován jeho prozatímní ředitel Peter Duhan (rozhovor s Peterem Duhanem, Autor in podzim 2010). Znamená to pro vás jakési ustálení neklidných vod v top managementu rozhlasu?**

Premiéra oratoria Křížové cesty.

> LH: To si nemyslím, protože Peter Duhan přišel s nepochybně potřebnou, ale poměrně radikální přestavbou struktury rozhlasu. Důležité je, že je to „člověk od kultury“, vystudovaný dramaturg, kterému nemusíme vysvětlovat, jak důležité je vysílat v kulturní instituci jménem Český rozhlas vážnou hudbu, jazz, literaturu a drama. Často sám poslouchá stanici Vltava i D-dur a občas i chválí.

// **Čemu se aktuálně po příchodu do kanceláře Českého rozhlasu 3 – Vltavy nejvíce věnujete?**

LH: Ta práce spočívá – kromě úřadování – hlavně v synchronizaci práce spousty lidí, redaktorů, dramaturgů, externích autorů, moderátorů atd. Všichni vnášejí do programu své nápady, mnohdy výborné, a šéfredaktor spolu se staničními dramaturgy musí hlídat, aby to vše dávalo dohromady logický celek. Aby vysílání mělo svá témata, gradace, kontrasty, i pauzy na vydechnutí. Vlastně to má docela blízko ke skládání hudby.

// Aby vysílání mělo svá témata, gradace, kontrasty, i pauzy na vydechnutí. Vlastně to má docela blízko ke skládání hudby.

